

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

20 मार्च 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

जागतिक वायु गुणवत्ता अहवाल 2023

2023 World Air Quality Report

Region & City PM2.5 Ranking

संदर्भ:

- IQAir च्या (स्विस एअर क्वालिटी मॉनिटरिंग बॉडी) 2023 च्या जागतिक वायु गुणवत्ता अहवालानुसार, बांगलादेश आणि पाकिस्तान नंतर भारत तिसरा सर्वाधिक प्रदूषित देश म्हणून घोषित करण्यात आला आहे.
- 54.4 मायक्रोग्रॅम प्रति घनमीटर सरासरी वार्षिक PM2.5 एकाग्रतेसह, भारताची हवेची गुणवत्ता गंभीर चिंतेची बाब आहे.
- 2022 मध्ये, भारत आठव्या क्रमांकाचा प्रदूषित देश होता.

शीर्ष 50 प्रदूषित शहरे वैशिष्ट्यीकृत भारतीय महानगरे

- अहवालातील शीर्ष 50 सर्वाधिक प्रदूषित शहरांच्या यादीपैकी तब्बल 42 शहरे भारतातील आहेत.
- 2023 मधील सर्वात प्रदूषित महानगर क्षेत्र म्हणून बिहारमधील बेगूसराय शीर्षस्थानी आहे, त्यानंतर गुवाहाटी आणि दिल्ली आहेत.

अहवालातील इतर महत्त्वपूर्ण निष्कर्ष

- अहवालात 134 देशांमधील 7,812 ठिकाणांहून गोळा केलेल्या हवेच्या गुणवत्तेचा डेटा हायलाइट करण्यात आला आहे.
- 2023 मधील सर्वात प्रदूषित देशांमध्ये बांगलादेश, पाकिस्तान, भारत, ताजिकिस्तान आणि बुर्किना फासो हे शीर्ष पाच देश होते.
- ऑस्ट्रेलिया, एस्टोनिया, फिनलंड, ग्रेनाडा, आइसलँड, मॉरिशस आणि न्यूझीलंड या सात देशांनी सरासरी 5 µg/m³ किंवा त्यापेक्षा कमी WHO वार्षिक PM2.5 मार्गदर्शक तत्त्वे साध्य केली आहेत.
- आफ्रिका हवेच्या गुणवत्तेच्या डेटापासून वंचित आहे, एक तृतीयांश लोकसंख्येमध्ये प्रवेश नाही.
- पहिल्या दहा प्रदूषित शहरांपैकी नऊ शहरे भारतातील आहेत.
- चीनमध्ये 2023 मध्ये 6.3% PM2.5 ची वाढ नोंदवली गेली, जी सलग पाच वर्षे घसरणीचा अनुभव घेतल्यानंतर 32.5 मायक्रोग्राम इतकी आहे.
- कॅनडा प्रथमच उत्तर अमेरिकेतील सर्वात प्रदूषित देश म्हणून उदयास आला आहे, या प्रदेशातील 13 सर्वाधिक प्रदूषित शहरे आहेत.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

बार्बर्टन ग्रीनस्टोन बेल्ट

संदर्भ:

- एका नवीन अभ्यासाने 3.3-अब्ज-वर्ष जुन्या खडकांमधील काही प्राचीन ज्ञात भूकंपांचे पुरावे शोधून काढले आहेत, ज्यामुळे पृथ्वीच्या प्लेट टेक्टोनिक्सच्या सुरुवातीच्या दिवसातील अंतर्दृष्टी उघड झाली आहे.
- खडक आपल्या ग्रहावर प्रथम जीवन उत्क्रांत झाले तेव्हाच्या परिस्थितीकडे देखील इशारा देतात.

बद्दल:

- हा अभ्यास बार्बर्टन ग्रीनस्टोन बेल्टवर केंद्रित आहे, जी दक्षिण आफ्रिकेतील एक जटिल भूवैज्ञानिक निर्मिती आहे, ज्यामध्ये 3.2 अब्ज आणि 3.6 अब्ज वर्षांपूर्वीच्या पृथ्वीच्या इतिहासातील सर्वात विस्तृत नोंदी आहेत.
- संशोधकांना बार्बर्टन ग्रीनस्टोन बेल्ट आणि न्यूझीलंडमधील लहान खडक यांच्यातील समानता आढळली ज्याने हिकुरंगी सबडक्शन झोनमध्ये भूकंप-प्रवृत्त पाणबुडी भूस्खलन अनुभवले.
- या निष्कर्षांवरून असे सूचित होते की लाखो वर्षांमध्ये बार्बर्टन ग्रीनस्टोन बेल्टला प्रचंड भूकंपांनी आकार दिला, हे दर्शविते की प्लेट टेक्टोनिक्स आणि संबंधित भूवैज्ञानिक घटनांनी पृथ्वीच्या सुरुवातीच्या इतिहासात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली.
- प्लेट टेक्टोनिक्स केव्हा सुरू झाले यावर एकमत नसले तरी, संशोधकांचा असा विश्वास आहे की भूकंप आणि त्यांनी सोडलेली ऊर्जा जीवनाच्या उदय आणि अस्तित्वासाठी योग्य परिस्थिती निर्माण करण्यात योगदान देऊ शकते.

विकसनशील देश व्यापार योजना (DCTS)

संदर्भ:

- विदेशी व्यापार महासंचालनालयाने (DGFT) एक व्यापार सूचना जारी केली आहे ज्यात भारतीय निर्यातदारांनी यूकेला शिपमेंटवर शुल्क सवलती मिळविण्यासाठी विकसनशील देश व्यापार योजना (DCTS) अंतर्गत यूकेच्या नवीन नियमांचे पालन करण्याची आवश्यकता अधोरेखित केली आहे.

महत्वाची वैशिष्ट्ये:

- DCTS चा चीन वगळता 65 विकसनशील आणि कमी विकसित देशांना फायदा होतो. मुख्य वैशिष्ट्यांमध्ये विविध भारतीय उत्पादनावरील कमी शुल्क आणि स्पष्ट मूळ नियमांसह सुलभ पात्रता प्रक्रिया समाविष्ट आहेत.
- भारत DCTS अंतर्गत "मानक प्राधान्ये" श्रेणीमध्ये आहे, जे सर्वात गरीब देशांना दिलेल्या फायदांसारखे व्यापक नसले तरी लाभ देत आहेत.
- यूकेमध्ये विशिष्ट निर्यात मर्यादा ओलांडणाऱ्या उत्पादनांना कमी दर मिळत नाहीत आणि त्यांना योजनेतून काढून टाकले जाते.
- यूकेच्या एकूण आयातीवरील नवीन 6% मर्यादा कापड सारख्या काही भारतीय उत्पादनावर परिणाम करते, £748 दशलक्ष किमतीच्या निर्यातीवर आता DCTS अंतर्गत प्राधान्य दराएवजी नियमित दराने कर आकारला जातो.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

खगोलशास्त्रज्ञांना पृथ्वीवरून जाणारे सात संभाव्य 'भूत कण' सापडले

संदर्भ:

- अंटार्क्टिकामधील आइसक्यूब न्यूट्रिनो ऑब्झर्व्हेटरीमधील डेटा वापरून शास्त्रज्ञांनी खगोलभौतिकीय ताऊ न्यूट्रिनोचे पुरावे शोधले आहेत, ज्यांना त्यांच्या मायावी स्वभावामुळे "भूत कण" म्हटले जाते.

महत्त्वाचे मुद्दे:

न्यूट्रिनो:

- न्यूट्रिनो हे विश्वातील वस्तुमान असलेले सर्वात मुबलक कण आहेत. प्रत्येक वेळी अणु केंद्रके एकत्र येतात (जसे सूर्यामध्ये) किंवा तुटतात (जसे अणुभट्टीमध्ये), ते न्यूट्रिनो तयार करतात. न्यूट्रिनो हा एक फर्मियन आहे जो केवळ कमकुवत परस्परसंवाद आणि गुरुत्वाकर्षणाद्वारे संवाद साधतो.

आइसक्यूब न्यूट्रिनो वेधशाळा:

- आइसक्यूब न्यूट्रिनो वेधशाळा ही अशा प्रकारची पहिली डिटेक्टर आहे, जी दक्षिण ध्रुवाच्या बर्फाच्या खोलपासून विश्वाचे निरीक्षण करण्यासाठी डिझाइन केलेली आहे.
- वैज्ञानिक संशोधनासाठी जबाबदार शास्त्रज्ञांचा एक आंतरराष्ट्रीय गट आइसक्यूब सहयोग बनवतो.
- आइसक्यूब न्यूट्रिनो नावाच्या जवळजवळ वस्तुमानहीन उपअणु कणांचा शोध घेते.
- हे उच्च-ऊर्जेचे खगोलशास्त्रीय संदेशवाहक सर्वात हिंसक खगोल भौतिक स्रोतांची तपासणी करण्यासाठी माहिती प्रदान करतात: स्फोट करणारे तारे, गॅमा-किरणांचे स्फोट आणि कृष्णविवर आणि न्यूट्रॉन तारे यांचा समावेश असलेल्या आपत्तीजनक घटना यासारख्या घटना.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.